

C.J. Hambro og "Elverumsfullmakten"

Bjørn Dahl gir i Aftenposten 23.10.1991 et helt feilaktig uttrykk for
:"- at C.J.Hambro er blitt berømt for å ha fått istand den kjente Elver-
umsfullmakten 9.april 1940, og: "ha tatt seg selv, konge og storting ut av Oslo".
Næ
I → Næne Elverumsfullmakt eksisterer jo ikke !! Kun et fremlagt forslag, som
ble avvist av Stortinget på Elverum i 1940. Men, ad et kunstknep ble det
i London i 1941/42, av forslaget trikset og mikset til en slags "Elverums-
fullmakt". Terje Wold og Trygve Lie, juristene i Nygaardsvoldregjeringen,
brukte Grundlovens § 17 i sitt trikseri. Da tekstforandret loven ....

Visse andre forslag, enn det Hambro'ske, ble i samme åndedrag vedtatt ved
avstemning å skulle gjelde for regjeringen Nygaardsvold i tiden fremover.
Disse vedtakene ble å finne i kommunikéene i tre Hedemarksaviser 11.a-
pril 1940, nemlig i : Hamar Arbeiderblad (A), Hamar Stiftstidende (H) og
Østlendingen (B).

Flere seriøse historikere har tatt avstand fra denne stadige "postulei-
ingen" av den Hambro'ske Elverumsfullmakt. En av dem var historikeren, u
tenriksminister Halvdan Koht, som personlig var tilstede på Elverum 9.a-
pril 1940, som sier i et intervj^y med ham 14.april 1957, om denne Elverumsfull-
makten : "- ho finnst ikkje !!!" (Jeg har det på lydbånd) . Tilsist sa kong
Olav, det samme til Geir Helljesen i det store intervjuet han hadde med
kong Olav en tid før kongens død. Kong Olav protesterte endog på Geir Hell-
jesens formulering i spørsmålet om nettopp denne saken.

I London protesterte C.J.Hambro på misbruket der av hans forslag. Ja, også
etterat han kom tilbake til Norge !

Når C.J.Hambro, landets første mann nest etter kongen, og leder av Stor-
tinget, sørget for å berge seg selv, kongen, regjeringen og stortingets
representanter ut av Oslo i farens stund: - var det egentlig så stor en
bragd?? Han var jo "hjordens hyrde", med meget stor makt i statsapparatet.
Og vi, alle vi tilhørende det brede lag av folket, måtte da være helt a-
parte, som maktet "å ta oss ut av" det bombe-truede Oslo den 12.april 1940
ved egen hjelp, tilfots, på lastebiler og med tilfeldige tog ...
Jeg ser ingen grunn til berømmelse av hverken stortingspresidenten eller
de øvrige, som av oss selv. Vi gjorde, alle, det naturlige når en fare tru-

et oss.
Vi/kan like gjerne gjøre krav på en minnestein e.l. foran Stortinget som
av hvilkensomhelst politiker for krigsinnsats i de fem årene: 1940-1945.
Vi var da faktisk her i alle årene og tok vare på fedrelandet, og førte en
krig kropp og sjel fikk merke. Reis heller en minnestein for ^{-an} Stortings-
inngangen av den ukjente borger. Kall ham gjerne : den ukjente soldat, sym-
bolisert ved det barn, en kvinne og en mann i hverdagsantrekket!
... .. uttrykksløse....

"Elverum-fullmaktens" betydning

– Elverumsfullmakten var en fullmakt fra Stortinget til regjeringen om at regjeringen skulle utøve Stortingets funksjoner så lenge Stortinget ikke var samlet. Hadde denne fullmakten noen betydning for konge og kronprins i eksil?

– Ja, til en viss grad hadde den det. Den ga også oss en viss trygghet, og fungerte som en god retningslinje. Det var selvsagt en styrke for oss alle at en slik fullmakt forelå.

Fra et stort intervju med Kong Olav i anledning markeringen av 9. april i 1990.

Intervju ved NTB gjengitt i Aftenposten 6/4 1990.

Myten om Elverumfullmakten har holdt seg meget godt.

~~Uvisst om ovenstående bør tas med.~~